(N° 46.) (A° 1830.)

SURINAAMSCHE COURANT.

DONDERDAG DEN 10den JUNIJ.

Algemeene Secretarij.

Den 8sten Junij 1830.

De Heer J. DE JAGER benoemd zijnde tot *Lid van het Gemeente Bestuur* alhier, heeft den Eed vóór die bediening bepaald, in handen van den Gouverneur Generaal afgelegd.

De Algemeene Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM den 28sten Februarij.

Wij ontleenen aan een der Zuid-Nederlandsche dagbladen de volgende beschrijving der zich in Rusland gevestigd hebbende koloniën:

Onder de vreemde koloniën, welke zich in de laatste tijden in onderscheidene provinciën van het Russische rijk hebben gevormd, zijn die van het gouvernement van Saratow de bloeijendste. Derzelver inwoners zijn herkomstig uit de meest beschaafde landen in Europa, en van daar dat de handel dier koloniën dezelve reeds tot den eersten rang heeft verheven. Het schoone luchtstelsel brengt mede zeer veel toe tot derzelver welvaart. Daar zij zich bevinden tusschen de 47ste en 53ste graden noorderbreedte, zoo groeijen er de meeste plant-gewassen van Midden-Europa in de open lucht. Het getal dier koloniën bedraagt 102, gelegen in de kreitsen van Saratow, Kamiechinsk, Atkatsk en Volsk, langs de boorden van den Medveditsa, den Ilavla, den Karaman, den Karamijch, en vooral langs die van den Wolga. In 1826 telde men er 41,347 mannelijke en 39,824 vrouwelijke inwoners, te zamen 81,171.

Bijna elke kolonie heeft hare school, in elke dier scholen vindt men verzamelingen van boeken, handelende over de technique wetenschappen en andere dagelijksche kundigheden, hetgeen ten bewijze strekt dat de kolonisten zich gaarne oefenen. Vele van derzelver jongelingen gaan hunne studiën in de wetenschappen aan de Russische akademiën volbrengen; enkele gaan daartoe zelfs buiten 's lands.

De voornaamste nering der kolonisten is de landbouw; de belangrijkste voortbrengselen, welke zij leveren, zijn tarwe en tabak.

De welige weiden, welke zich langs de rivieren uitstrekken, geven hun de schoonste gelegenheid tot aankweeken van vee, en evenwel zoeken zij liever hunne welvaart in hunne nijverheid, en houden naauwelijks zoo veel paarden en vee, als zij tot hun eigen gebruik benoodigd hebben. Zij hebben eene schapenfokkerij van Spaansche schapen, uit welker wol hunne fabrijken de oostelijke provinciën van het Europesche Rusland van die lakens voorzien, welke bekend zijn onder den naam van Sarpinkische en van Sarpnkas.

Deze koloniën hebben 209 watermolens, waaruit de belangrijkheid van hunnen landbouw is af te meten; bovendien hebben zij 130 windmolens, op de Nederlandsche wijze ingerigt.

De belastingen, welke de kolonisten aan den Keizer betalen, zijn dezelfde als die van de in het gouvernement van Saratow aan den kroon toebehoorende lijfeigenen, en zij hebben bovendien de gelden af te lossen, hun door het gouvernement tot hunne nederzetting voorgeschoten. Die verschotten bedroegen in 1825 en kapitaal 1,472,868 roebels, of ƒ835,343, eene andere ten zelfden einde verstrekte som van 781,741 roebels of ƒ422,141 behoeft niet afgelost te worden.

De koloniën hebben hunne eigene kerkelijke administratie; dezelve behoort onmiddellijk onder de te Petersburg gevestigde opperdirectie der vreemde geloofsbelijdenissen. Hunne burgerlijke administratie is insgelijks afgescheiden, van die der Russische onderdanen, en heeft haren zetel in de stad van Saratow.

De aanzienlijkste dier Duitsche koloniën is het vlek Sarepta, gelegen in den kreits van Tsarijtsin, op den hoogen oever van den Wolga, en nabij de rivier Sarpa. De ingezetenen zijn Moravische broeders van de Augsburgsche belijdenis en maken eene bevolking uit van 417 zielen. Hunne voornaamste nering bestaat in onderscheidene fabrijken. Zij hebben het regt om in alle zoo binnenlandsche als van buiten af ingevoerd wordende waren te handelen, zonder aan den koopmansaccijns onderworpen te zijn, en hebben hunne eigen apotheek, terwijl de apotheken in de Russische provinciën anders meestal aan het gouvernement behooren. Zij hebben ook het regt om brandewijn te distileeren en bier te brouwen, zoo voor hun eigen gebruik als om die dranken aan de reizigers te verkoopen, maar deze beide artikelen mogen zij niet buiten de grenzen hunner kolonie verzenden. Te Sarepta vindt men eene mostaard-fabrijk, eene tabaks-fabrijk, eene steenbakkerij, eene fabrijk van lakens, stoffen en halve lakens, eene kousen-fabrijk, in welke tevens eene groote hoeveelheid mutsen worden gemaakt, een korenmolen met eene sluis van gehouwen steen en een zaagmolen.

BRUSSEL den 5den Maart.

Ons Regeringsblad, de *Gazette des Pays-Bas*, bevat heden een uitvoerig artikel, handelende, luidens het geschrift, over *den waren toestand des Lands*. Het slot daarvan luid aldus:

„Kortom, voor twee of drie jaren werd het Gouvernement geprezen, bewierookt door de genen, welke hetzelve thans ten strekste aanvallen. Sedert dien tijd hebben de handel en scheepvaart eene ontzettende ontwikkeling ondervonden, de fabrijken hebben, bij voortduring, gebloeid, de belasting van het gemaal is afgeschaft; de godsdienstige belangen der Katholijken hebben het onderwerp van eene toenemende bescherming uitgemaakt. Verschillende maatregelen, welke tot bezwaren aanleiding hadden gegeven, zijn gewijzigd geworden. Wanneer gij nu bij een voordeeligen, bloeijenden, en als zoodanig erkenden toestand, nog onderscheidene nieuwe voordeelen en nieuwe grondslagen van bloei voegt, zal dan, volgens eene natuurlijke gevolgtrekking, die toestand niet steeds bloeijend en voordeelig zijn? De natie weet het, zij wacht geene inwilligingen, maar achtervolgende verbeteringen, omdat dit de dierbaarste bezigheid en het doel is van haren Koning. Orde en rust heerschen allerwege. Alle zaad van volksbeweging is bij deszelfs minste verschijning verstikt. De hoofden der geestelijkheid zijn getrouw aan hunne bevredigende zending; het geheel nationale leger is onverbrekelijk aan Vorst en Vaderland gehecht; de regtbanken waken zonder bitterheid noch vrees; de Staten-Generaal hebben de geldmiddelen van den Staat bevestigd, overwegen met kalmte de ontwerpen der Regering en verwerpen, door de orde van den dag, alle verzoekschriften, door middel van welke men gemeend heeft dezelve te verschrikken en hunne onafhankelijkheid te vernietigen. — Zoodanig is de ware toestand des lands."

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 12den Maart.

Onze bladen geven de levensgeschiedenis van den aanstaanden souverein over Griekenland, Prins *Leopold van Saksen-Koburg*. Hij is de jongste van drie broeders, werd den 16den December 1790 geboren en is dus op dit oogenblik nog geen 40 jaren oud. Zijne bekwaamheden ontwikkelden zich zeer vroegtijdig onder opzigt van den voortreffelijken onderwijzer, Hofraad *Hohnbaum*. Het aanleren, zoowel van talen als van de wiskunde, viel hem zeer ligt, en reeds in zijn 15de jaar begon hij zich op de hoogte mathesis toe te leggen. — Het liefst houdt hij zich bezig met de geschiedenis, met de krijgskunde en zelfs met de natuurkunde. De meeste Europesche staten en derzelver belangrijkste instellingen heeft hij door eigen waarneming op veelvuldige reizen getracht te leeren kennen. — Hij is rijzig van gestalte en heeft een aangenaam uiterlijke, is minzaam jegens elk en gaarne vrij van den dwang der etikette. Hooge vorming van geest, diepzinnigheid en opregtheid van hart sieren den inwendige man. In den oorlog tegen Frankrijk (in Russische dienst) bood zich aan hem slechts zelden gelegenheid aan, om zich zoodanig voor te doen, als men van hem verwachtte, namelijk betoon van standvastigheid en moed. Zijn huwelijk met de Engelsche Prinses *Charlotte*, eenige dochter van den toenmaligen prins-regent van Engeland, grondde zich op ware wederzijdsche toegenegenheid. De gelukkige sluiting van dezen echt, die nog tegenwoordig voordeelig voor den prins werkt, had hij te danken aan de bemiddeling van wijlen den Koning van Saksen. Gelijk bekend is, had de prins het ongeluk op eenen denzelfden dag zijne gemalin, zijnen zoon en mitsdien alle hoop op den Engelschen troon te verliezen. Dit treurig geval, dat door gansch Europa zoo veel deelneming wekte, maakte op den prins eenen diepen indruk, en bragt, gedurende langen tijd, eene buitengemeen ernstige gemoedsgesteldheid bij hem te weeg. — Te allen tijde is hij een goede gastheer geweest, in de oogen van menigen Engelschman echter spreidde hij te weinig pracht en kosten ten toon, doch steeds gereed om overal waar het noodig was behoeftigen te ondersteunen, of nuttige ondernemingen te begunstigen, leerde men hem als zeer milddadig kennen.— Men kan gemakkelijk denken dat hij voor menigen ongetemden Griek eene onaangename verschijning wezen zal; gelukt het echter den prins om zich vooreerst slechts weinige jaren staande te houden, dan zal hij ook in de liefde zijner nieuwe onderdanen den besten waarborg voor de veiligheid van zijnen troon verkregen hebben, want zeer zeker bezit hij die hoedanigheden en bekwaamheid, welke bij eenen goeden vorst zeer wel in aanmerking worden genomen; even zoo gewis zal hij in het geluk van zijn volk zijn eigen geluk zoeken.— Het is een zonderling iets, dat sommigen de prinsen *Jan van Saksen*, *Leopold van Saksen-Koburg* en anderen, *mededingers* van den Griekschen troon noemen. De waarheid van de zaak echter is, dat, nadat door Prins *Jan*, uit hoofde van zeer begrijpelijke familie-omstandigheden, het aannemen van dien troon was van de hand gewezen, het volgende *aanbod* aan Prins *Leopold* gedaan werd. Wanneer hij nu het rustige en zorgenvrije leven verwisselt tegen de heerschappij over Griekenland, dan gelooven wij, zoo ver wij dien prins kennen, dat eene allergrootmoedigste zelfs-opoffering hem tot dat besluit bewogen heeft.— Het is opmerkenswaardig, dat de tegenwoordige prinsen van het doorluchtige huis, dat vroeger Saksen-Koburg-Saalfeld heette en thans den naam Saksen-Koburg-Gotha draagt, weleer weinig in aanzien stond en door eenen zamenloop van noodlottige gebeurtenissen in minder gunstige fortuins-omstandigheden zich bevond, door het lot zoo uitstekend zijn onderscheiden geworden. Aan den regerenden Hertog *Ernst* van Saksen-Koburg-Gotha werd, voor deszelfs krachtdadige deelneming aan den bevrijdingskrijg van 1813 tot 1815, door het Weener-kongres het Overrijnsche vorstendom Lichtenberg geschonken. Door het uitsterven van de linie Gotha-Altenburg en den daarop gevolg en afkoop met de erfgenamen, vergrootte zich de omvang zijner staten derwijze, dat zij op dit oogenblik weinig minder dan 150,000 zielen bevatten. De staatsschuld is van weinig beteekenis. — De dappere generaal Prins *Ferdinand* van Koburg erfde, krachtens zijn huwelijk met de Hongaarsche Prinses *Kohary*, de uitgestrekte en rijke heerlijkheden, waaruit het prinsdom Koharij bestaat.

Uit Orenburg, in Siberië, schrijft men het volgende:

„Onze handel met de Bucharen, Chiwensen, Kokanteren, Taschkenteren en Kirgisen, verdient in vele opzichten opmerkzaamheid. De Bucharen gebruikten voorheen hunne kleederdragt niets dan inlandsche stoffen, doch door den omgang en de gemeenschap met de Europeanen hebben zij ook buitenlandsche, vooral zijden, en goud en zilverstoffen gebruikt, welke uit Rusland worden aangevoerd, even als vele andere goederen, als: leder, laken, glaswaren, enz. Hunne keus valt gewoonlijk op levendige en heldere kleuren. De thee, welke bij dit volk algemeen in gebruik en een artikel van weelde bij grooten en geringen geworden is, bekomen zij uit China. Levensmiddelen en vruchten heeft Bucharije in overvloed, en daarvan dus geenen toevoer benoodigd. Hoornvee ruilen de Bucharen bij de Kirgisen. Sterke dranken, welke Mahomets wetten hun verbieden, worden niet toegelaten. — De Chiwensen zijn minder beschaafd dan de Bucharen en in alles eenvoudiger; zij ontvangen bijna alle goederen, tot het dagelijksch gebruik benoodigd, uit Rusland, doch in geringere hoeveelheid en grovere hoedanigheid dan de Bucharen. Zij drijven ook ruil-handel met de Bucharen en de Kirgisen. De Kokanteren en Taschkenteren staan in beschaving tusschen de Bucharen en Chiwensen in. Zij zijn niet zoo voor de pracht in huisraad en kleederdragt als de eerstgemelden, maar ook niet zoo eenvoudig als de laatsten. Zij drijven een tusschenhandel met China en andere naburige volken; de Chinezen namelijk hebben sedert eenigen tijd alle gemeenschap met de Bucharen en andere volken afgebroken, omdat zij hen verdacht houden de opstandelingen in China te ondersteunen. Ook bekomen zij vele goederen van Rusland door de Siberische tol-beambten.— De Kirgisen vervaardigen zelve weinige goederen en ontvangen het noodige gedeeltelijk van hunne Aziatische naburen, en gedeeltelijk van Rusland, welks handel met deze Aziatische volken steeds toeneemt."

FRANKRIJK.

PARIJS den 15den Maart.

Onze bladen bevatten heden de beide nieuwe ontwerpen van wet op het tweegevecht, laatstleden Donderdag door den zegelbewaarder in de kamer der Pairs ingediend; in het eerste, uit een eenig artikel bestaande, wordt bepaald, dat de manslag en verwondingen ten gevolge van een tweegevecht, om het even welke wapenen door de partijen gebruikt mogen wezen, verstaan zullen worden te behooren onder die daden welke door het wetboek

als delicten of misdaden worden opgegeven. De strekking van het tweede ontwerp is, eenige wijziging in die gestrengheid van het eerste te brengen, door de verordening dat iemand wegens manslag of verwonding, ten gevolge van een tweegevecht, voor het hof van zittingen vervolgd wordende, alsdan aan de gezworenen de vraag zal moeten worden voorgesteld *of er ook verligtende omstandigheden voor handen zijn geweest?*

In den ochtend van den 11den dezer, kwartier over vijf uren is boven Perpignan een vuurbol gezien, schijnbaar iets grooter dan de maan. Deze bol bewoog zich zeer snel van het westen naar het oosten, en verdween met eene sterke losbersting. Zoo dezelve niet reeds boven de zee heeft plaats gehad, denkt men, dat de stukken luchtsteen omstreeks den oever gevonden zullen worden.

MENGELWERK.

GESCHIEDENIS VAN HET OPENBAAR ONDERWIJS.

(Bijdrage uit Hamburgs geleerde Instellingen).

De viering van het Derde Eeuwfeest der Stadsschool voor geleerd onderwijs te Hamburg, het *Joanneum*, op 24 Mei 1829, heeft een aantal schriften doen te voorschijn komen, waarvan er twee zijn, welke voor de geschiedenis van het geleerde Schoolwezen en Onderwijs in het algemeen van gewigt, en dus ook voor lezers die geene Hamburgers zijn, belangrijk zijn. Dit *Joanneum* is verschillend van eene andere instelling van hooger onderwijs te Hamburg, het *Gymnasium* genaamd. De viering van dit feest werd namelijk aangekondigd, door een' Latynsch Programma van den heer Director en Professor *Krafft*. Bekend zijn de verdiensten welke zich *Bugenhagen* opzigtelijk de na de Reformatie ingevoerde kerkelijke organisatie, op welke te Hamburg ook de politieke constitutie gebouwd is geworden, verworven had. Maar zijne verdiensten ten opzigte van het Schoolwezen waren in Hamburg niet geringer, daar hij na de afschaffing van het *St. Johannen Klooster*, het naar hetzelve genoemde *Johanneum* of *Joanneum* stichtte. De heer Professor *Krafft* geeft daarom een beknopt levensberigt van *Bugenhagen*. Niet enkel in Hamburg, ook in Brunswyk, Lubeck, Pommeren en Denemarken regelde hij, op verlangen der Regering, het geleerde Schoolwezen. Vervolgens hangt hij een tafereel op van den ellendigen toestand der scholen in de tijden vóór de Reformatie, en vervolgens wordt aangetoond welke de invloed was dien de Reformatie op het Onderwijs uitoefende, en hoedanig in het bijzonder de grondstellingen van *Bugenhagen* bij de door hem getroffen inrigtingen, zoo wel met betrekking tot de plaatsing en bezoldigingen der Leeraars, als tot de voorwerpen en de wijze van onderrigt, in welke nu ook de klassische letterkunde mede opgenomen werd. Bijzonder leerrijk is hier de, ten deele uitvoerige, aanmerkingen uit *Klefeker's* verzameling van Hamburgsche wetten, uitgetrokken eigen voorschrift van *Bugenhagen* in de platduitsche taal, betreffende de organisatie der klassen van het Hamburgsche *Joanneum*. *Bugenhagen* doet zich in allen deele als een voortreffelijk man voor het werkdadige leven kennen; en die ook niet ligt aan iemand een antwoord schuldig bleef. Toen hem de Magistraat van Lubeck in een overdekten wagen met een eeren-geleide terug liet brengen, vroeg hem een der geleiders: „Zeg mij toch eens heer Doctor, was de heilige *Petrus*, op zijne Apostel reizen, ook wel gewoon in zulk een wagen te rijden?" „Mijn zoon antwoordde *Bugenhagen*, wanneer *Petrus* tot zulke vroome en waardige mannen kwam als *uwe Heeren* in Lebeck zijn, lieten zij hem ook wel in zulk een' wagen rijden; maar kwam hij tot zulke lompe onbeleefde snaken, als gij zijt, dan was hij zeker wel genootzaakt om te voet te moeten gaan."

Van genen wijderen omvang als deze *Uitnoodigingsschrift* is het werk van den heer Professor *E. Ph. Coelemberg*. De geschiedenis van een zoo beroemd en belangrijk, sedert drie eeuwen bestaan hebbend gesticht van openbaar onderwijs, hetwelk onderscheiden in de Literatuur onvergetelijke mannen aan deszelfs hoofd gesteld zag, is reeds op zich zelve eene gewigtige bijdrage tot de geschiedenis van het openbaar onderwijs in het algemeen, en zulk te meer, wanneer dezelve zoo uitmuntend uitgevoerd is, als deze. De schrijver maakte daarbij niet slechts gebruik van gedrukte, maar ook van handschriftelijke berigten, die hem deels door den tegenwoordigen eerwaardigen *Senior Ministerii Willerding*, deels uit de rijke verzameling van den voormaligen Conrector *Scheteling*, door den heer Professor *Lehman* medegedeeld zijn. Na dat ook hier de stichting van het *Joanneum* door *Bugenhagen* verhaald is, waarbij, zijne volledige school-orde in het Latijn medegedeeld wordt, geeft hij alle de Rectoren, 20 in getal op, wier namen en wapens op het elegaten titelblad, een' krans om de beeldtenis van *Bugenhagen* vormende, voor oogen gesteld worden.

De eerste *Theophilus*, werd weldra wegens zieklijkheid op rust gesteld; onder den tweede, *Delius*, verscheen in 1537 van de zijde des Scholarchaats eene uitvoerige school-verordening, die alhier volledig afgedrukt, medegedeeld wordt. Een hoogst leerrijk gedenkstuk voor den geest der toenmalige tijden! In 1611 werd nevens het *Joanneum* ook het *Gymnasium* gesticht, en dit geeft den schrijver, aanleiding tot het onderzoek: *Quonam cinculo Joanneum et Gymnasium continere debeant?* Eene gewigtige vraag, dewijl het nut van zulke middelbare instellingen dikmaals in twijfel getrokken wordt. Plaatselijke omstandigheden en behoeften moeten wel daaromtrent het meest beslissen. In Hamburg is het *Gymnasium* de eenige instelling voor hooger wetenschappelijk onderwijs. Hetzelve was bestemd om de luister der Stad te zijn, zoo als het, dit door zijne groote mannen ook dikmaals geweest is! Wat hebben, om van vroegere tijden niet te gewagen, een *Reimarus*, een *Busch Ebeling* niet gepraesteerd? Het *Joanneum* heeft, even als andere geleerde scholen, ook zijne bloeijende en zijne slechte tijden gehad. Deze instellingen waren bestemd om de hoofdmiddelen te zijn tot het levendig houden van den wetenschappelijken zin, die in handelplaatsen wel eens pleegt te verkwijnen.

Tot de onheilen met welke het *Joanneum* te worstelen had behoorden, behalve de geringe inkomsten der Leeraars, en het verval der schooldiscipline, ook de *aanmatigingen der Geestelijkheid*, die eenen der verdienstelijke Rectoren, *Husvedel*, zelfs uit de stad dreven, hoewel hij naderhand weder terug geroepen werd. Ook de onéénigheden der Leeraars onder elkander, en de menigte van *Privaat-Instituten*, werden dikmaals aan het *Joanneum* zeer nadeelig. Eenige treffelijke mannen onder de Rectoren werden door eenen vroegtijdigen dood, zoo als *Golfr. Voigt*, in 1682, of door ziekelijkheid, zoo als *Johann Schulze*, in 1708, aan het *Joanneum* ontrukt. Boven allen munte nu uit zijn opvolger, een der grootste Literatoren der nieuwere tijden, *Johannes Albertus Fabricius*. Hoe het zij, *Fabricius* ondervond ook het lot hetwelk overal en in alle tijden aan knappe menschen te beurt valt, zoo als reeds *Cornelius Napos* aangeteekend heeft. De twistzoekende geestelijkheid en de naijver zijner ambtgenooten maakten aan *Fabricius* het leven zoo zeer onaangenaam, dat hij reeds in 1720 zijn Leeraars-ambt aan het *Joanneum* vaarwel zeide, en enkel *Professor* aan het *Gymnasium* bleef. Zijn niet veel minder beroemde opvolger was *Johannes Hubner*. Hij was goed en gelukkig; ook bragt hij het zoo ver om een schoolfonds te stichten; maar hij vermogt noch de eensgezindheid onder de schoolleeraars, noch de discipline onder de leerlingen in stand te houden, en het *Joanneum* ging al meer en meer achteruit. Hij stierf in 1731. Zijn opvolger was *Joh. Samuel Müller*, die meer dan *veertig jaren* aan het hoofd van dit Instituut gestaan heeft. Hij verwierf den roem van een zeer uitstekend man te zijn; daar hij de *Disciplina Scholastica* wederom herstelde en handhaafde, en zoo werd hij ook de wederhersteller van het Instituut. Ook komt hem nog de verdienste toe van de stichting eener *Weduwen kas* voor Leeraars. Nog bij zijn leven werd zijn naamgenoot de Conrector *Johann Martin Müller* tot zijnen opvolger benoemd; hij wist het aanzien der school in stand te houden tot op zijn dood. Hij volgde *Lichtenstein* op. De nu volgende tijden, waarin, bij het plotselijk ongemeen welig bloeijen des handels, en de daarmede verbonden resultaten, de wetenschappelijke zin in Hamburg geheel verdoofde, waren voor het *Joanneum* hoogst ongunstig, en er was volkomen behoefte aan een zoo uitmuntend man als *Gurlitt* was, die van 1802 tot 1803 aan het hoofd dezer achtbare school stond, om het *Joanneum* weder tot die hoogte te verheffen; gelijk zulks, zoo als algemeen bekend is, heeft mogen geschieden. De algemeene erkentenis zijner verdiensten in de stad, alwaar hij leefde en werkzaam was, geeft de meest gegronde hoop, dat het door hem gegeven voorbeeld ook voor de toekomst, en ook voor andere plaatsen en landen niet vruchteloos zal blijven.

Als bijvoegsel vindt men eene naamlijst van alle Leeraars, die aan het *Joanneum* sedert deszelfs stichting werkzaam zijn geweest. Deze *Historia Joannei*, is in zeer keurig Latyn geschreven, eene verdienste die in Duitschland, en helaas! ook in Nederland, dagelijks zeldzamer wordt. Eene Duitsche vertaling is er bijgevoegd. Het geheel moge strekken, om ook buiten Hamburg te doen begrijpen, hoe belangrijk het is wanneer de Gouvernementen zich de belangen van het openbaar onderwijs aantrekken, en hoe verderfelijk overal en altijd de invloed der geestelijkheid op het onderwijs werkt.

ADVERTENTIËN.

De Algemeene Ontvanger der Kolonie *Suriname*, herinnerd bij dezen de genen, welke de verschuldigde *Hoofdgelden* nog niet hebben aangezuiverd, dat zulks voor het einde dezer lopende maand ten zijne Kantore behoort te geschieden, als zullende na *expiratie* van dien tijd, de nalatigen ter vervolging worden overgegeven.

Paramaribo den 10 Junij 1830.

De Algemeene Ontvanger voornoemd,
WESENHAGEN,

Algemeene Vergadering van het Departement *Paramaribo*, der MAATSCHAPPIJ: *TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN*, op Maandag den 14den Junij 1830, des Avonds ten 7½ ure, (Loge *Concordia*).

Voorlezing: het Lid P. VOS.

J. E. LIJONS zal *HEDEN* op Vendu verkoopen: Provisiën en Stukgoederen.

Almede 9 balen heele Koffij, voor rekening die het mogte aangaan.

Wed. C. S. GOMPERTS zal *MORGEN* op Vendu verkoopen: Provisiën, Stukgoederen en eenige vaatjes kaseere Vleesch. — Alsmede eenige dozijnen oude *Rhijn-Wijn*.

In de maand September 1830, de juiste tijd nader te bepalen, zal binnen *Amsterdam* in publieke veiling worden verkocht: de Koffij Plantaadje genaamd *KERKSHOVEN*, met al derzelver toe- en aanbehooren, gelegen in deze Kolonie, aan de *Warappa Kreek*, ter regterhand in het opvaren, tusschen het Chirurgijns Etablissement *Staf Arons* en de Plantaadje *Clifford Kocqshoven*. — De Inventaris zal in tijds ter *visie* liggen ten Kantore van den Heer E. G. VELDWIJK te *Amsterdam*, en bij de Heeren P. MAIJ en F. VAN SACHTEN alhier, bij wien ook nadere informatien te bekomen zijn.

Paramaribo den 5 Junij 1830.

*** Ter dezer Drukkerij zijn te bekomen:

Gemeenzame leerwijze om het Basterd of *Neger-Engelsche* Taal, zeer spoedig en gemakkelijk te leeren verstaan en spreken.

SCHEEPS-TIJDING.

BINNENGEKOMEN.

Het Schip *Henriette*, Kapt. J. E. SCHNBEBEKE, van *Amsterdam*.

Het Schip *Zeemeeuw*, Kapt. T. C. CLAUS, van *Amsterdam*.— Passagiers: de Heeren *Ths. Anthonius Woonings* en *J. L. Formijn*.

Het Schip *de Dageraad*, Kapt. R. C. STADA, van *Amsterdam*.

Het Schip *de Kolonist*, Kapt. D. SPREEUW, van *Amsterdam*. — Passagiers: de Heeren *J. F. P. Meijer* en de Eerste Luitenant *M. Mabé*.

Het Schip *Piet Hein*, Kapt.... THURNBULL van *Rotterdam*.

Het Schip *Sophia Maria*, Kapt. G. L. RÖPERHOFF, van *Amsterdam*. — Passagiers: de Heeren Mr. *P. de Kanter* en Echtgenoote, *M. A. Wittering*, *P. Roodenbeek*, Mr. *H. W. de Quartel*, *A. H. T. J. Kennedij en P. Troije*.

IN *TEXEL* BINNENGEKOMEN.

Den 27sten Maart het Schip *Edams Welvaren*, Kapt. H. ROLFF. — Den 8sten April het Schip *den Amstel*, Kapt. J. C. LUDDERS. — Den 19den dito, het Schip *Surinaamsche Vriend*, Kapt. A. A. HERMAN.— Idem, het Schip *Wilhelmina*, Kapt. J. N. KLINT. — Den 21sten, het Schip *de Faam*, Kapt. E. VON LAAR.— Idem, het Schip *l'Auguste*, Kapt. J. J. REMKES. — Idem, het Schip *Elisabeth Cornelia*, Kapt. J. D. DIETZ. — Den 22sten, het Schip *Anna Maria*, Kapt. D. STEENVELD.— Den 23sten, het Schip *'t Huis te Spijk*, Kapt. D. G. DOEKSEN. — Den 24sten dito, het Schip *de Jonge Willem*, Kapt. G. VAN MEDEVOORT. — Idem, het Schip *Godefrida*, Kapt. A. HANSEN, alle van hier.

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de ERVEN J. BRINK.